

Forhandlingskrav 14: Vi skal have en demokratilov

De senere år har en række alvorlige sager udfordret befolkningens tillid til det politiske system og dermed medvirket til at svække vores demokrati. Efter en rigsretssag, flere langvarige kommissionsundersøgelser og udredninger og ikke mindst sagen om forsvarrets efterretningstjeneste, er det på høje tid, at vi får genskabt tilliden til det politiske system, blandt andet gennem en stærkere parlamentarisk kontrol, mere åbenhed og stærkere demokratisk deltagelse.

Helt centralt i diskussionen om tilliden til vores demokratiske institutioner står spørgsmålet om åbenhed, gennemsigtighed og reel ytringsfrihed, stærkere parlamentarisk kontrol og bedre lov kvalitet, ligesom der skal styr på donationer til politiske partier og politikere. Dette skal en kommende rød-grøn regering have et skarpt fokus på. SF foreslår:

Mere åbenhed og stærkere parlamentarisk kontrol:

1. Ny offentlighedslov med langt mere åbenhed

Vi skal have en offentlighedslov, hvor hensynet til åbenhed i den offentlige forvaltning er det grundlæggende princip både i lovens ånd og bogstav. Her kan man med fordel skele til Lov om Miljøoplysninger.

2. Lovfæstet og grundig høring ved ny lovgivning

Der bør lovfæstes en tidsfrist for høringsprocesser ifm. ny lovgivning, så vi undgår at borgere og interessenter må nøjes med helt ned til f.eks. 4 dage til at give sit besyv med på kompliceret og omfattende lovstof. Der skal være mulighed for undtagelser, når ydre forhold nødvendiggør en hurtigere proces.

3. NGO'er skal have ressourcer til at bidrage med høringssvar

Et stærkt civilsamfund er en forudsætning for et velfungerende demokrati. Derfor bør der afsættes et fast beløb på finansloven som skal sikre, at en bred kreds af relevante NGO'ere altid har mulighed for at bidrage med fyldestgørende høringssvar.

4. Et uafhængigt forfatningsråd under Folketinget

Ofte opstår der under folketingets lovarbejde spørgsmål om fortolkningen af grundlovens ord, rækkevidde, frihedsrettigheder eller andet og tilsvarende for EU-retten og internationale konventioner. Fortolkningen af disse spørgsmål ligger i dag alene hos regeringen (blandt andet i Justitsministeriets lovkontor). Det er principielt betænkeligt. SF mener derfor at bør oprettes et forfatningsråd under Folketinget, som et mindretal på f.eks. 30 folketingsmedlemmer skal kunne bede om en udtalelse for at afklare tvivlsspørgsmål.

5. Lad solen gå ned over virkningsløse love

Solnedgangsklausuler tvinger Folketinget og regeringen til med jævne mellemrum at tage stilling til, om en given lov stadig er gavnlig. Ikke alle, men betydelig flere love, herunder al hastelovgivning, bør udstyres med en solnedgangsklausul.

6. Sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed

SF vil have en klar lovfæstelse af offentligt ansattes ytringsfrihed og samtidig indføre omvendt bevisbyrde i sager, hvor offentligt ansatte afskediges, forflyttes eller udsættes for andre lignende sanktioner fra arbejdsgivers side, efter at de har benyttet deres grundlovssikrede ret til at ytre sig, og hvis det er sket uberettiget, skal der gives kompensation til den/de offentligt ansatte.

7. Datatilsynet skal lægges ind under folketinget

Datatilsynet bør overflyttes som myndighed fra Justitsministeriet og placeres under Folketinget, på samme måde som Folketingets Ombudsmand og Rigsrevisionen i dag er det. Således sikres både formel og reel uafhængighed af den til enhver tid siddende regering.

8. Politikken tilbage til virkeligheden: Virkelighedstest af ny politik

Alt for ofte ender nye reformer og tiltag uden den ønskede effekt; ofte fordi de hastes igennem uden den fornødne tid, grundighed og forberedelse. Folketing og regering bør i langt højere grad lægge op til

virkelighedstest af nye love, tiltag og reformer fx ved at sætte tydelige målsætninger og følge op på dem, involvere brugere og medarbejdere fra fronten samt lave pilottest af eller forsøg med nye reformer og større politik-initiativer inden de gennemføres i fuld skala.

Demokratisk deltagelse:

9. Styrkelse af den offentlige debat, herunder sikring af retten til citat, kommentar og satire

En lang række begivenheder de seneste årtier har understreget vigtigheden af at værne om ytringsfriheden, det frie ord, den frie tanke og retten til at udtrykke holdninger, kritik, satire eller debattere også vanskelige emner, også selv om nogle finder det stødende. Det gælder blandt andet retten til citat eller gengivelse af billeder fx for at kunne anskueliggøre andres eller tidligere tiders synspunkter. Det er et afgørende at sikre denne ret både i forhold til den offentlige debat og i forskning og uddannelsessektoren, hvor den skal indskærpes.

10. Åbenhed og gennemsigtighed om donationer til politiske partier

Beløbsgrænsen for offentliggørelse af private bidrag til partierne skal sætte markant ned til fx 2.000 kroner og der skal være fuld transparens om giveren, beløbets størrelse og hvem der har modtaget det. Der skal ligeledes nedsættes et kontroludvalg, der skal kontrollere, at reglerne bliver overholdt.

11. Etablering af et center for demokratiudvikling og borgerinddragelse

Selvom Danmark er blandt de mest demokratiske lande i verden, kan det blive bedre. Der er brug for et center for demokratiudvikling og borgerinddragelse, som skal forske i og fremme nye samt understøtte eksisterende værktøjer, der kan bruges til at styrke og videreudvikle vores demokrati og politiske system.

Andre tiltag til at styrke demokrati og folkestyre:

12. Køl ministre og topembedsmænd af i en periode

For at undgå mistanke om interessesammenblanding skal ministre og topembedsmænd fremover have en ventetid - en karens-periode - på et år, før de kan skifte til et job, der har berøring med deres ministerområde. Det svarer til, hvad man har gjort i USA og en lang række europæiske lande.